

Predmet C-392/22**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

15. lipnja 2022.

Sud koji je uputio zahtjev:Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch (Sud u
Haagu, stalna služba u 's-Hertogenboschu, Nizozemska)**Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:**

15. lipnja 2022.

Tužitelj:

X

Tuženik:Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (državni tajnik za
pravosuđe i sigurnost, Nizozemska)**Predmet glavnog postupka**

Tuženik nije razmotrio tužiteljev zahtjev za azil jer smatra da je za njega odgovorna Poljska. Tužitelj osporava tu odluku jer u slučaju transfera u Poljsku strahuje da će se naći u situaciji koja nije u skladu s temeljnim pravima zajamčenima Poveljom.

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Rechtbank (Sud, Nizozemska) postavlja u skladu s člankom 267. UFEU-a prethodna pitanja koja se odnose na doseg i svrhu načela uzajamnog povjerenja u okviru tužiteljeva transfera u odgovornu državu članicu kada se u toj državi članici općenito povređuju tužiteljeva temeljna prava i prava državljana trećih zemalja u obliku, među ostalim, prisilnih vraćanja s granice i zadržavanja. Također se postavlja pitanje koja su dokazna sredstva dostupna tužitelju i koji se standard dokazivanja primjenjuje kada potonji navede da transfer treba zabraniti

na temelju članka 3. stavka 2. Dublinske uredbe. Naposljetku, nameće se pitanje je li za odgovor na postavljena pitanja važno ako tužitelj dokaže da ne postoji djelotvoran pravni lijek.

Prethodna pitanja

I. Treba li Dublinsku uredbu¹ s obzirom na njezine uvodne izjave 3., 32. i 39. u vezi s člancima 1., 4., 18., 19. i 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima² tumačiti i primjenjivati na način da je načelo uzajamnog povjerenja između država članica nedjeljivo, tako da se ozbiljne i sustavne povrede prava Unije, koje prije transfera eventualno počinu odgovorna država članica prema državljanima trećih zemalja koji (još) nisu povratnici u skladu s Dublinskom uredbom, apsolutno protive transferu u tu državu članicu?

II. U slučaju niječnog odgovora na to pitanje: treba li članak 3. stavak 2. Dublinske uredbe u vezi s člancima 1., 4., 18., 19. i 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima tumačiti na način da, ako odgovorna država članica ozbiljno i sustavno povređuje pravo Unije, država članica koja obavlja transfer u okviru Dublinske uredbe ne smije automatski polaziti od načela uzajamnog povjerenja između država članica, nego mora otkloniti svaku sumnju da se podnositelj zahtjeva nakon njegova transfera neće naći u situaciji protivnoj članku 4. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, odnosno dokazati da se to neće dogoditi?

III. Kojim dokaznim sredstvima podnositelj zahtjeva može potkrijepiti svoje argumente prema kojima se članak 3. stavak 2. Dublinske uredbe protivi njegovu transferu i koji standard dokazivanja treba primijeniti u tom pogledu? S obzirom na upućivanje na pravnu stečevinu Unije u uvodnim izjavama Dublinske uredbe ima li država članica koja obavlja transfer obvezu suradnje i/ili obvezu provjere, odnosno moraju li se u slučaju ozbiljnih i sustavnih povreda temeljnih prava prema državljanima trećih zemalja tražiti od odgovorne države članice pojedinačna jamstva da će se temeljna prava podnositelja zahtjeva (uistinu) poštovati nakon njegova transfera? Je li odgovor na to pitanje drukčiji ako podnositelj zahtjeva ne može ispravama dokazati svoje dosljedne i detaljne izjave iako se to ne može očekivati s obzirom na prirodu izjava?

IV. Je li odgovor na prethodna pitanja navedena pod brojem III. drukčiji ako podnositelj zahtjeva dokaže da podnošenje žalbi pred tijelima i/ili podnošenje pravnih lijekova u odgovornoj državi članici nije moguće i/ili djelotvorno?

¹ Uredba (EU) br. 604/2013 (SL 2013., L 180, str. 31.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 15., str. 108. i ispravak SL 2017., L 49, str. 50.)

² Povelja Europske unije o temeljnim pravima, (SL 2012., C 326, str. 2.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 7., str. 104.)

Navedene odredbe prava Unije i međunarodnog prava

Članci 1. i 33. Ženevske konvencije o statusu izbjeglica (u daljnjem tekstu: Ženevska konvencija).

Članci 1., 4., 18., 19., 47. te članci 51. do 53. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja).

Uvodne izjave 3., 19., 32. i 39. te članci 3., 5. i 17. Uredbe (EU) br. 604/2013 (u daljnjem tekstu: Dublinska uredba).

Članak 4. Direktive 2011/95/EU.

Presuda od 19. ožujka 2019., Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, t. 78. do 92.).

Presuda od 16. veljače 2017., C. K. i dr. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, t. 59., 63. do 65. te 75. i 76.).

Sažet prikaz činjenica i glavnog postupka

- 1 Tužitelj je 9. studenoga 2021. u Poljskoj podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu. Ušao je u Nizozemsku 21. studenoga 2021. te je ondje 22. studenoga 2021. podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu. Nizozemska i Poljska sklopile su 1. veljače 2022., na temelju članka 18. stavka 1. točke (b) Dublinske uredbe, sporazum o prihvaćanju odgovornosti u kojem je Poljska prihvatila svoju odgovornost za razmatranje zahtjeva za azil.
- 2 Odlukom od 20. travnja 2022. tuženik nije razmatrao tužiteljev zahtjev za međunarodnu zaštitu zato što je smatrao da je za to odgovorna Poljska. Tužitelj je protiv toga podnio tužbu. Voorzieningenrechter (sud nadležan za postupke privremene pravne zaštite, Nizozemska) odlučio je Sudu uputiti prethodna pitanja i naložio je da se neće obaviti transfer tužitelja u Poljsku sve dok se ne odluči o tužbi. Budući da su povučeni zahtjevi u predmetima C-614/21 i C-208/22 (dva usporediva predmeta u kojima je bila riječ o zahtjevu za azil za koji se odgovornom smatrala Malta odnosno Hrvatska) i da Sud, slijedom toga, više ne mora donijeti odluku, Rechtbank (Sud) je Sudu ponovno uputio pitanja postavljena u tim predmetima.

Glavni argumenti stranaka glavnog postupka

- 3 Tužitelj se protivi transferu u Poljsku jer strahuje da će se ondje povrijediti njegova temeljna prava, kao što se to prema njegovim navodima već dogodilo tijekom njegova boravka u toj zemlji. Navodi da su ga poljska tijela prisilnim vraćanjima s granice u tri navrata udaljila s područja Unije u Bjelarus. Tužitelj potkrepljuje svoje tvrdnje vlastitim izjavama i izvješćima nevladinih organizacija o situaciji državljana trećih zemalja i osoba u Poljskoj u pogledu kojih je obavljen transfer u Poljsku na temelju Dublinske uredbe.

- 4 Tuženik navodi da se na temelju načela uzajamnog povjerenja (u prethodnim pitanjima navedeno kao uzajamno povjerenje između država članica) i sporazuma o prihvaćanju odgovornosti može zaključiti da se tužiteljeva temeljna prava neće povrijediti nakon njegova transfera u Poljsku. Za tužitelja ne postoji ni opasnost da će se prisilnim vraćanjima s granice vratiti s poljskog državnog područja. Osim toga, tužitelj nije ispravama potkrijepio svoje izjave o iskustvima u Poljskoj. Nije se ni žalio pred poljskim tijelima o navodnim povredama prava Unije, iako se nije pokazalo da to nije moguće. Naposljetku, nije jasno što Rechtbank (Sud) nastoji zaštititi postavljenim prethodnim pitanjima. Naime, na Komisiji je da protiv Poljske pokrene postupak zbog povrede obveze ako ta država članica provodi prisilna vraćanja s granice ili zanemaruje odluke Suda.

Sažet prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

- 5 Rechtbank (Sud) smatra da se prilikom provedbe Dublinske uredbe primjenjuje načelo uzajamnog povjerenja i da se može zaključiti da se podnositelj zahtjeva nakon transfera neće naći u situaciji koja je u suprotnosti s člankom 4. Povelje. Ako podnositelj zahtjeva tvrdi suprotno, mora to i dokazati.
- 6 Razmatranje u skladu s člankom 3. stavkom 2. Dublinske uredbe ograničeno je na situaciju nakon transfera, osobito na prihvrat i životne uvjete tijekom postupka azila – kao i na kvalitetu tog postupka – u odgovornoj državi članici, pri čemu ona podrazumijeva i mogućnost stranca da, po potrebi, podnese žalbu i tužbu pred nacionalnim sudom.
- 7 Sve češće je u postupcima koji se odnose na odluke o transferu na temelju Dublinske uredbe Rechtbank (Sud) suočen s pravnim pitanjem treba li polaziti od načela uzajamnog povjerenja ako su na državnom području različitih država članica počinjene očite povrede temeljnih prava, odnosno ako su ih počinile različite države članice. Tako postoji velik broj prijava o prisilnim vraćanjima s granice te se sklapaju sporazumi s trećim zemljama radi sprečavanja ulaska u Uniju (sprečavanje napuštanja matične zemlje).
- 8 Istodobno, države članice moraju poštovati Ženevsku konvenciju, Europsku konvenciju o ljudskim pravima (u daljnjem tekstu: EKLJP) i Povelju. Međutim, zabrana prisilnog udaljenja ili vraćanja, koja je ondje propisana, a koja prema mišljenju ESLJP-a pretpostavlja ispitivanje razloga za azil na temelju ocjene svakog pojedinog slučaja, gubi svaki smisao ako je državljanima trećih zemalja stvarno onemogućen ulazak na područje Unije kako bi zatražili međunarodnu zaštitu.
- 9 Rechtbank (Sud) iz presude Jawo zaključuje da načelo uzajamnog povjerenja podrazumijeva povjerenje u pogledu toga da države članice u svakom trenutku poštuju sva temeljna prava i osiguravaju njihovo poštovanje u pogledu svake osobe.

- 10 Međutim, prisilna vraćanja s granice i sprečavanja napuštanja matične zemlje potkopavaju učinkovitost Dublinske uredbe i načela uzajamnog povjerenja. Tražitelji azila suočeni su s rizikom vraćanja te ih se odvraća od podnošenja zahtjeva za zaštitu u određenim državama članicama. Time se pak povećava pritisak na kapacitete drugih država članica za azil i prihvat.
- 11 Na temelju navedenog načela nadležno tijelo može smatrati da temeljna prava podnositelja zahtjeva neće biti povrijeđena nakon njegova transfera. Međutim, ako u sudskom postupku dokaže da se njegova temeljna prava i/ili temeljna prava državljana trećih zemalja općenito sustavno povređuju u odgovornoj državnoj članici i da ih ona povređuje, postavlja se pitanje treba li u toj situaciji transfer apsolutno zabraniti i/ili se automatski može polaziti od načela uzajamnog povjerenja prilikom određivanja odgovorne države članice.
- 12 Rechtbank (Sud) smatra da je očito da se u Poljskoj već dugo povređuju temeljna prava. To se ne događa samo na vanjskoj granici, nego i nakon ulaska. Državljanima trećih zemalja uhićuju se i dovode na vanjske granice kako bi ih se udaljilo a da nemaju mogućnost istaknuti da namjeravaju podnijeti zahtjev za azil. Rechtbank (Sud) u tom pogledu upućuje, među ostalim, na javnu izjavu organizacije Amnesty International od 11. travnja 2022. U toj izjavi organizacija Amnesty International istaknula je široko rasprostranjene i sustavne prakse prisilnih vraćanja s granice koje provode poljska tijela i koje je Poljska zakonski uspostavila u listopadu 2021., kao reakciju na takozvani „hibridni rat” koji je vodio Bjelarus. Rechtbank (Sud) smatra da se takav nacionalni propis očito protivi pravu Unije.
- 13 Osim toga, Rechtbank (Sud) smatra da iz pouzdanih izvora proizlazi da, neovisno o povredama na vanjskoj granici s Bjelarusom, postoje dvojbe u pogledu neovisnosti poljskih sudova.
- 14 Rechtbank (Sud) sad pita koji doseg ima načelo uzajamnog povjerenja i pita može li se ono razdijeliti ovisno o mjestu i razdoblju u kojem dolazi do povreda Povelje, koja su temeljna prava povrijeđena i koliko je važno ponašanje odgovorne države članice.
- 15 Poveljom i EKLJP-om ne uspostavlja se hijerarhija svih temeljnih prava. Rechtbank (Sud) stoga smatra da načelo uzajamnog povjerenja pretpostavlja da se sva temeljna prava poštuju uvijek i na državnom području svih država članica, a ne samo u pogledu tražitelja azila koji se vraćaju u državu članicu odgovornu za razmatranje njihova zahtjeva za azil.
- 16 Ako Sud tumači pravo Unije na način da u pogledu dotičnog podnositelja zahtjeva treba ispitati isključivo opasnost od povrede članka 4. Povelje, Rechtbank (Sud) na temelju toga zaključuje da Sud time načelo uzajamnog povjerenja smatra djeljivim. U tom slučaju Rechtbank (Sud) traži od Suda da pojasni koja se pravna osnova primjenjuje u tu svrhu.

- 17 Središnje pravno pitanje jest moraju li sudovi načelo uzajamnog povjerenja razdijeliti na povjerenje prije transfera i na povjerenje nakon transfera te na povjerenje u pogledu posebne situacije tražitelja azila koji se vraća i na povjerenje u to da odgovorna država članica poštuje sva temeljna prava u odnosu na sve državljane trećih zemalja.
- 18 Odluka se temelji na „povjerenju” kad je riječ o očekivanjima u vezi s budućim događajima. Ako se stvarno utvrdi da odgovorna država članica povređuje svoje obveze u pogledu poštovanja temeljnih prava, postavlja se pitanje na čemu se u tom slučaju temelji to povjerenje.
- 19 Prvo prethodno pitanje odnosi se na to mora li se prilikom utvrđenja da odgovorna država članica ozbiljno i sustavno povređuje više temeljnih prava državljana trećih zemalja već zbog toga zabraniti transfer u tu državu članicu. U slučaju niječnog odgovora na to pitanje postavlja se pitanje mora li se na uzajamnom povjerenju i dalje temeljiti ocjena o postojanju situacije u smislu članka 3. stavka 2. Dublinske uredbe.
- 20 Rechtbank (Sud) pita treba li izraz „postupanje u državama članicama”, koji je Sud upotrijebio u točki 82. presude Jawo, tumačiti kao „postupanje u državama članicama i/ili njihovo postupanje”. Ako taj izraz treba tumačiti restriktivno kao „u” u smislu „na državnom području države članice”, time se gubi smisao članaka 18. i 19. Povelje te članka 3. stavka 1. Dublinske uredbe. Naime, ako se tražiteljima azila onemogućuje ulazak na državno područje država članica, ne može se počinuti povreda „U” državama članicama.
- 21 Čini se da uvodna izjava 32. Dublinske uredbe upućuje na to da obveza poštovanja temeljnih prava nastaje čim je tražitelj azila pod (nadležnosti, odnosno) utjecajem država članica, a ne tek nakon što je stvarno ušao u Uniju. Drukčijim tumačenjem ugrožava se koristan učinak Povelje i članka 3. stavka 1. Dublinske uredbe jer država članica, naime, može u tom slučaju izbjeći svoju odgovornost u pogledu državljanina treće zemlje tako da faktički spriječi njegov ulazak na državno područje.
- 22 Osim toga, transfer može biti protivan članku 3. stavku 2. Dublinske uredbe. Prilikom primjene te odredbe mora se ispitati situacija podnositelja zahtjeva nakon njegova transfera. U skladu s točkom 82. presude Jawo, koja odgovara uvodnoj izjavi 32. Dublinske uredbe, „postupanje prema osobama” koje traže međunarodnu zaštitu treba biti u skladu s, među ostalim, zahtjevima iz Povelje i EKLJP-a. Stoga se čini da doseg i svrha načela uzajamnog povjerenja i razdoblja tijekom kojeg države članice moraju ispuniti svoje obveze nisu ograničeni na razdoblje nakon transfera niti isključivo na poštovanje članka 4. Povelje.
- 23 Rechtbank (Sud) pita Sud koliko usko treba tumačiti članak 3. stavak 2. Dublinske uredbe i mora li se uzeti u obzir poštovanje isključivo članka 4. Povelje ili pak svih temeljnih prava.

- 24 Osim toga, Rechtbank (Sud) traži pojašnjenje pitanja utječu li na opseg opasnosti od povrede temeljnih prava nakon transfera i povrede počinjene prema podnositelju zahtjeva ili općenito državljanima trećih zemalja prije transfera. Naime, za razliku od Direktive 2011/95, Dublinska uredba ne sadržava odredbu na temelju koje prijašnji progon jasno potkrepljuje opravdanost straha podnositelja zahtjeva.
- 25 Odluka o transferu donesena je u ovom slučaju nakon sklapanja sporazuma o prihvaćanju odgovornosti. Njime se u skladu s nizozemskom pravnom praksom osigurava jamstvo da se neće povrijediti članak 4. Povelje. Rechtbank (Sud) pita vrijedi li to i u situaciji poput one u Poljskoj.
- 26 Navedeno nizozemsko tumačenje tog sporazuma ima za posljedicu to da je njegov sadržaj i doseg širi nego što je zakonodavac Unije namjeravao postići u članku 18. Dublinske uredbe. Naime, tom se odredbom jamči prihvrat ili ponovni prihvrat, ali ne i razmatranje zahtjeva za azil. Stoga, Rechtbank (Sud) od Suda također traži da pojasni doseg sporazuma o prihvaćanju odgovornosti.
- 27 Osim toga, postavlja se pitanje važnosti ponašanja odgovorne države članice. U tom pogledu Sud je u točki 92. presude Jawo presudio da nedostaci koji se protive transferu moraju u slučaju nevoljkosti državnih tijela doseći „osobito visok stupanj ozbiljnosti”.
- 28 Rechtbank (Sud) zaključuje da takva nevoljkost trenutačno postoji u Poljskoj. U slučaju da poljska tijela promijene svoje ponašanje do konačne odluke Rechtbanka (Sud), taj sud pita je li taj stupanj niži ako se ne radi o nevoljkosti državnih tijela. Međutim, tražitelju azila manje je bitno proizlazi li povreda njegovih temeljnih prava iz nevoljkosti ili nemoći odgovorne države članice. Isto tako, veći priljev državljana trećih zemalja, osobito Ukrajinaca, i s njima povezani praktični problemi teško mogu opravdati, s pravnog stajališta, prestanak ispunjavanja obveza iz prava Unije koje se odnose na poštovanje temeljnih prava. Ipak se člankom 33. Dublinske uredbe utvrđuje „[m]ehanizam za rano upozoravanje, pripravnost i upravljanje krizom” za toliko velik priljev izbjeglica. Međutim, Poljska nije aktivirala taj mehanizam.
- 29 Za razliku od onih koja su postavljena u predmetima C-254/21, C-228/21, C-297/21, C-315/21 i C-328/21, pitanja Rechtbanka (Sud) odnose se na situaciju u kojoj eventualno odgovorna država članica prije transfera ozbiljno povređuje svoje obveze koje proizlaze iz prava Unije a koje se odnose na poštovanje temeljnih prava, zbog čega ona ne postupa u skladu s pravnim zahtjevima, nego ih povređuje. Pitanja se odnose isključivo na to mora li se transfer apsolutno zabraniti i, podredno, na pitanje treba li načelo uzajamnog povjerenja prilikom određivanja odgovorne države članice u slučaju povreda temeljnih prava počinjenih prije transfera ili općenito protiv državljana trećih zemalja ostaviti neprimijenjenim.

- 30 Ako u navedenim okolnostima transfer već nije isključen, postavlja se daljnje pitanje može li se država članica koja želi obaviti transfer podnositelja zahtjeva pozvati na načelo uzajamnog povjerenja ili mora u skladu sa sâmim pravom Unije otkloniti svaku sumnju u pogledu povrede članka 4. Povelje nakon prijenosa, ili pak mora dokazati da do nje neće doći.
- 31 Pozivajući se na presudu od 16. veljače 2017., C. K. i dr. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127) i presudu EKLJP-a od 18. studenoga 2021. u predmetu M. H. i dr. protiv Hrvatske (predmeti 15670/18 i 43115/18, CE:ECHR:2021:1118JUD001567018), Rechtbank (Sud) traži od Suda tumačenje je li u slučaju u kojem podnositelj zahtjeva podnese objektivne dokaze o ozbiljnim povredama temeljnih prava počinjenima prije transfera država članica koja obavlja transfer dužna isključiti mogućnost da je taj transfer povezan sa stvarnom opasnosti od povrede članka 4. Povelje i, prema tome, otkloniti svaku ozbiljnu sumnju u to hoće li se temeljna prava zajamčena Poveljom poštovati nakon transfera.
- 32 Prebacivanje tereta dokazivanja u skladu je s obvezama država članica. Osim toga, države članice mogu lakše snositi taj teret dokazivanja nego podnositelj zahtjeva. Sporazum o prihvaćanju odgovornosti već služi kao jamstvo da odgovorna država članica poštuje obveze koje ima na temelju članka 18. Dublinske uredbe. Dodatno bi se mogla zahtijevati izričita jamstva koja se odnose, među ostalim, na prihvrat nakon transfera te bi se moglo provjeriti u kojoj se mjeri ta jamstva poštuju. Budući da tražitelj azila ne može samostalno tražiti jamstva od države članice u pogledu toga da se nakon transfera neće povređivati njegova temeljna prava, načelo u skladu s kojim se tražitelj azila u slučaju takvih povreda nakon transfera mora obratiti tijelima odgovorne države članice podrazumijeva da on najprije mora pretrpjeti tu povredu, čak i ako je država članica koja obavlja transfer bila upoznata ili je morala biti upoznata s prethodnim povredama temeljnih prava. Stoga Rechtbank (Sud) pita mora li država članica koja obavlja transfer podnositelju zahtjeva koji ne može dokazati da postoji opasnost od povrede njegovih temeljnih prava u situaciji kao što je ona u Poljskoj udovoljiti u pogledu toga da zahtjeva pojedinačna jamstva.
- 33 Ako bi Sud tumačio pravo Unije na način da država članica koja obavlja transfer, neovisno o prijašnjim povredama temeljnih prava različitih od onih koja proizlaze iz članka 4. Povelje, ne podliježe obvezi obrazlaganja i razmatranja na temelju načela uzajamnog povjerenja, postavlja se pitanje kako podnositelj zahtjeva može dokazati da se članku 3. stavku 2. Dublinske uredbe protivi transfer.
- 34 Rechtbank (Sud) također pita koji se zahtjevi i standard moraju primijeniti na dokazna sredstva koja je podnio podnositelj zahtjeva kako bi potkrijepio svoj strah da će se nakon transfera naći u situaciju koja nije u skladu s člankom 4. Povelje. Naime, u Prilogu II. Provedbenoj uredbi (EU) br. 118/2014 ne navode se dokazna sredstva u pogledu primjene članka 3. stavka 2. i članka 17. stavka 1. Dublinske uredbe.

- 35 Izjava podnositelja zahtjeva o njegovim iskustvima u odgovornoj državi članici morala bi biti relevantna s obzirom na polaznu točku Dublinske uredbe, prema kojoj se, osim iznimno, organizira osobni intervju radi određivanja odgovorne države članice. Naime, ta izjava može sadržavati elemente na temelju kojih se transfer mora zabraniti u skladu s člankom 3. stavkom 2. Dublinske uredbe ili na temelju kojih država članica koja mora odrediti koja je država članica odgovorna za razmatranje zahtjeva za azil.
- 36 Ako bi takvo tumačenje bilo točno, to znači da je potrebno ispitati vjerodostojnost izjave podnositelja zahtjeva. Od Suda se traži da pojasni i navede zahtjeve koji se mogu nametnuti podnositelju zahtjeva. Međutim, Rechtbank (Sud) smatra da ti zahtjevi ne bi trebali biti tako strogi da im on ne može udovoljiti.
- 37 Prijašnja iskustva tražitelja azila često se u dublinskim postupcima temelje na „negativnim činjenicama”, kao što je odbijanje pristupa postupku ili prihvatu. Osobito je teško dokazati tu vrstu povreda, tim više što se u tom pogledu u pravilu ne izdaju isprave. Stoga se također mora pojasniti kojim dokaznim sredstvima podnositelj zahtjeva može potkrijepiti svoj navod da se članku 3. stavku 2. Dublinske uredbe protivi transfer te koji se zahtjevi i standard dokazivanja primjenjuju na izjave sâmog podnositelja zahtjeva.
- 38 Također valja razjasniti imaju li države članice obvezu suradnje usporedivu s onom predviđenom u članku 4. Direktive 2011/95 i treba li u situaciji poput one o kojoj je riječ u Poljskoj država članica koja obavlja transfer olakšati dokazivanje podnositelju zahtjeva kako bi se moglo ispitati treba li pretpostaviti da je došlo do povrede temeljnih prava podnositelja zahtjeva nakon transfera.
- 39 Osim toga, Rechtbank (Sud) navodi da zapravo nije jasno na koji se način u Poljskoj djelotvorno osigurava pristup sudovima, s obzirom na to da se prisilna vraćanja s granice ne temelje na upravnim odlukama, a počinjene povrede ne kažnjavaju se zato što su prisilna vraćanja s granice propisana zakonom.
- 40 U tim okolnostima sud koji je uputio zahtjev pita je li na državi članici koja obavlja transfer u nedostatku djelotvornog pravnog lijeka veći teret dokazivanja i mora li dodatno provjeriti da se neće povrijediti temeljna prava podnositelja zahtjeva.
- 41 S obzirom na velik broj sličnih predmeta čije se rješavanje ne može prekinuti do donošenja odluke Suda, Rechtbank (Sud) traži da se o ovom predmetu odluči u ubrzanom postupku predviđenom člankom 105. Poslovnika Suda.